

**BISKOPEN I S:T MICHELS
STIFT**

Predikan i självständighetsdagens ekumeniska festgudstjänst 6.12.2021 i Helsingfors domkyrka

Men Jesus kallade till sig lärjungarna och sade: ”Ni vet att härskarna är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara den förste bland er skall vara de andras slav. Inte heller Människosonen har kommit för att bli tjänad, utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många.” (Matt 20:25–28).

För två månader sedan jordfäste jag en släkting i Kerimäki. I samband med jordfästningen ville de anhöriga ge mig min gammelfarmors gamla bibel. I den hittade jag en 80 år gammal dödsannons och en svartkantad begravningsinbjudan. Min gammelmorbror Toivo hade stupat i Äänisjärvi julen 1941. Hjaltebegravningen hölls i mars 1942.

Brevet i bibeln påminde mig om att Finland för 80 år sedan var mitt uppe i krig. I många familjebiblar och brev har minnen sparats från de svåra åren för vårt folk. Minnena är en del av oss och den här dagen.

I dag firar vi vår självständighets hundrafyraårsdag. En självständighet som vi får vara mycket tacksamma och glada över. Vi har fått leva i fred i årtionden och fått bygga ett gemensamt Finland. När vi hör nyheter från olika håll i världen får vi vara tacksamma för vårt fina, självständiga land. Kommer vi ihåg att vara tacksamma?

Självständighetsdagens predikotext ur Matteusevangeliet är hårda ord för oss finländare i dag. Är vi beredda att tjäna och vid behov till och med offra oss för varandra? Att höra Jesus ord är svårt då vi lever i en mycket jagcentrerad tid. Det syns i olika livsområden både i vårt eget samhälle och i hela världen.

Självcentreringen har smugit sig in i våra relationer. Det är svårt att gå med på att växa tillsammans och att beakta andras behov. Att tjäna andra låter som något förlegat. Alltför ofta går vår egen lycka före andras behov och det gemensamma bästa.

Coronapandemin har lärt oss att livet är skört och oförutsägbart. Vi bär fortfarande masker och lever med begränsningar, även om vi trodde att vi redan hade slopat dem. Vi firar självständighetsgudstjänst utan församling i kyrkan. Oron för de sköra och äldre fortsätter. Personalen inom hälso- och sjukvården arbetar på gränsen för vad de orkar med. Inställningen till vaccinationer delar människor. De ses ofta bara utifrån individens rättigheter och man förbiser det

som är bäst för de andra och hela samhället. Vägen framåt är ett gemensamt ansvar för varandra och särskilt för de svagaste.

Självcentreringen syns också i inställningen till klimatförändringen. Slutresultatet av klimatmötet i Glasgow blev klenare än man hade hoppats. Enligt FN:s generalsekreterare António Guterres står världen fortfarande inför en katastrof. ”Vår ömtåliga planet hänger i en tråd”, sade han. Kan vi inte agera för hela mänskligheten och de kommande generationerna?

Att tänka på sig själv och driva sitt eget intresse är inte något nytt. Inte heller Jesus lärjungar förstod alltid betydelsen av det gemensamma bästa. Den egna ställningen verkade viktig för dem, till och med viktigast. Jesus lärjungar, Sebedaios söner Jakob och Johannes, kom tillsammans med sin mor för att be Jesus: ”Lova mig att mina båda söner får sitta bredvid dig i ditt rike, den ene till höger och den andre till vänster.” Är vi likadana? Är vårt eget bästa det viktigaste för oss?

Sebedaios-sönernas fråga gjorde de andra lärjungarna förargade. Jesus måste ta rollen som medlare. Han undervisade sina följare: ”Ni vet att härskarna är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. Men så är det inte hos er.”

Jesus undervisning var en motkultur på sin tid. Det är den fortfarande. Den verkliga storheten och makten ligger i att tjäna andra. Störst är den som är beredd att tjäna andra och dela med sig. Den förste är den som är de andras slav. Viktigast är inte min egen fördel och mitt bästa, utan den andras fördel och det gemensamma bästa.

Ett balanserat samhälle beaktar det gemensamma bästa. Det är också en nödvändig förutsättning för individens bästa och välgång. Rättigheterna och skyldigheterna ska stå i balans. När vi förverkligar det gemensamma bästa tillgodoses också individernas bästa. Då stärks samtidigt enigheten i samhället. Tidigare generationers erfarenheter och vårt lands självständighetshistoria är goda exempel på det.

I år är det 100 år sedan Lotta Svärd-organisationen grundades. Tanken om att tjäna framkom starkt i organisationens ideal, mål och praktiska arbete. Lotta Svärds gyllene ord säger: Gudsfruktan vare ditt livs innersta kraft. Lär att älska ditt land och ditt folk. Fordra alltid mest av dig själv. Minns gångna släktleds arbete.

Kvinnornas och männens beredvillighet att försvara vår självständighet behövdes under krigsåren. Då kunde man inte tänka endast på sitt eget intresse, utan man måste söka det bästa för fosterlandet. Den sorgkantade begravningsinbjudan jag hittade i den gamla bibeln är en påminnelse om det.

Vad krigsgenerationerna lär oss idag är tydligt. Förståelsen av det gemensamma goda är en resurs med vilken vår nation har klarat sig självständig och fri i över ett sekel.

Enighet innebär inte en påtvingad likformighet utan en vilja att arbeta för gemensamma mål. Vi har lyckats bygga upp en nordisk civiliserad stat och ett välfärdssamhälle. Det här har varit möjligt då vi tillsammans har arbetat för det gemensamma goda. Också när coronapandemin nu fortsätter behöver vi bära ett gemensamt ansvar. Då orkar vi och klarar oss.

Bästa församling. Jesus exempel på tjänande får oss att stanna upp. Han kunde ha varit en stor herre som blev tjänad. Men han valde kärlekens och tjänandets väg. Det viktigaste för honom var att vara trogen sin uppgift. Det innebar att gå smärtornas väg fram till döden på korset. ”Inte heller Människosonen har kommit för att bli tjänad, utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många.”

Jesus lär oss jagcenterade nutidsmänniskor som söker vårt eget bästa en annan livsstil: tjänandet. Han gav sitt liv för att försona våra synder. När vi är befriade och förlåtna förändras perspektivet på livet. Då ser vi vår nästa och förstår det gemensamma bästa.

Seppo Häkkinen